

حقوق بازرگانی

نویسنده

احسان پهلوانی فرد

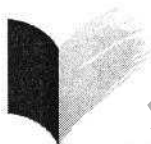
دانشجوی دکتری حقوق بین الملل واحد قشم

و مدرس دانشگاه علمی و کاربردی

دکتر بهزاد بهرامی نسب

رئیس دانشگاه علمی و کاربردی سمنان

سرشناسه	: پهلوانی فرد، احسان، ۱۳۶۹-
عنوان و نام پدیدآور	: حقوق بازرگانی
مشخصات نشر	: تهران: خرسندی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۸ ص.
شابک	: 978-600-114-453-0
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبای مختصر
یادداشت	: فهرست‌نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nli.ir قابل دسترسی است
شناسه افزوده	: بهرامی نسب، بهزاد، ۱۳۴۶-
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۷۸۷۹۶۷

انتشارات خرسندی

نمایشگاه و فروشگاه کتب فقهی، حقوقی و علوم سیاسی

تهران - خیابان انقلاب - خیابان فخر رازی، خیابان لبافی‌نژاد،

نرسیده به خیابان دانشگاه، بلاک ۱۷۴، واحد ۲

تلفن: ۵ - ۶۶۹۷۱۰۳۴ و ۵ - ۶۶۴۹۰۵۸۴

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: WWW.Khorsandypub.com

حقوق بازرگانی

تألیف: احسان پهلوانی فرد - دکتر بهزاد بهرامی نسب

چاپ اول - ۱۳۹۴

تیراژ: ۲۰۰ جلد

قیمت: ۱۰۰،۰۰۰ ریال

ISBN: 978- 600-114-453-0

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۴-۴۵۳-۰

من لم يشكر المخلوق لم يشكر الخالق

چنین فضل ازسوی یکتا خداست   که دانایش بس همه خلق راست

نخستین سپاس و ستایش از آن خداوندی است که بنده کوچکش را در دریای بیکران اندیشه، قطره‌ای ساخت تا وسعت آن را از دریچه اندیشه‌های ناب آموزگارانی بزرگ به تماشا نشیند. لذا اکنون که در سایه سار بنده نوازی‌هایش کتاب حاضر به انجام رسیده است، بر خود لازم میدانم تا مراتب سپاس را از بزرگوارانی به جا آورم که اگر دست یاریگرشان نبود، هرگز این کتاب به انجام نمی‌رسید. از مسئولین محترم موسسه پژوهش محور سمنان جناب آقای مهندس حسین جهان و امید دوست محمدی و سرکار خانم حمیده قوام، که در طی اجرای این تحقیق، همکاری صمیمانه‌ای با من داشتند، کمال سپاس را دارم. سپاس آخر را به مهربانترین همراهان زندگیم، به پدر، مادر و خواهر عزیزم تقدیم می‌کنم که حضورشان در فضای زندگیم مصداق بی‌ریای سخاوت بوده است.

مقدمه.....	۱۷
فصل اول - تعریف حقوق و تقسیم‌بندی آن.....	۱۹
تعریف حقوق و تقسیم‌بندی آن.....	۲۱
الف) معنی ذاتی (فردی) حقوق:.....	۲۱
ب) معنی عینی (خارجی) حقوق:.....	۲۱
در علم حقوق دو تقسیم‌بندی معروف وجود دارد:.....	۲۱
شعبه‌های حقوق عمومی:.....	۲۲
۱) حقوق بین‌الملل عمومی:.....	۲۲
۲) حقوق اساسی:.....	۲۲
۳) حقوق اداری:.....	۲۲
۴) حقوق جزا:.....	۲۲
فرق حقوق جزا با جرم‌شناسی:.....	۲۲
۵) حقوق مالیه:.....	۲۳
شعبه‌های حقوق خصوصی:.....	۲۳
۱) حقوق مدنی.....	۲۳
۲) حقوق تجارت:.....	۲۳
تعریف حقوق تجارت:.....	۲۳
پیدایش حقوق بازرگانی.....	۲۴
تاریخچه حقوق بازرگانی.....	۲۵
تاریخ حقوق بازرگانی ایران.....	۲۵
مشخصات قانون تجارت ایران.....	۲۶
منابع حقوق تجارت (بازرگانی) ایران.....	۲۶
۱- قانون تجارت:.....	۲۶
۲- قوانین فرعی تجاری:.....	۲۷
۳- قانون مدنی:.....	۲۷
۴- عرف تجارت:.....	۲۷
۵- رویه قضایی:.....	۲۸

۶- نظرات حقوقدانان:.....	۲۸
۷- پیمانهای بین المللی:.....	۲۸
تعریف تاجر.....	۲۹
تاجر و شغل تجارت.....	۲۹
کسبه جزء.....	۳۱
معاملات تجارتي.....	۳۲
معاملات تجارتي.....	۳۲
۱- خرید یا تحصیل هر نوع مال منقول به قصد فروش یا اجاره اعم از این که تصرفاتی در آن شده یا نشده باشد:.....	۳۲
۲- تصدی به حمل و نقل از راه خشکی یا آب یا هوا به هر نحوی که باشد:.....	۳۴
۳- هر نوع عملیات دلالی و یا حق العمل کاری (کمسیون) یا عاملی و همچنین تصدی به هر نوع تأسیساتی که برای انجام بعضی از اموری ایجاد می شود:.....	۳۴
وظائف دلال:.....	۳۵
وظائف حق العمل کار:.....	۳۶
اموری که حق العمل کار باید از انجام آنها خودداری نماید:.....	۳۶
۴- تأسیس و به کار انداختن هر نوع کارخانه مشروط به این که برای رفع حوائج شخصی نباشد:.....	۳۷
۵- تصدی به عملیات خراجی:.....	۳۸
۶- تصدی به هر نوع نمایشگاه های عمومی:.....	۳۸
۷- هر نوع عملیات صرافیه و بانکی:.....	۳۸
۸- معاملات برواتی اعم از این که بین تاجر باشد یا غیر تاجر:.....	۳۹
۹- عملیات بیمه بحری و غیر بحری:.....	۳۹
۱۰- کشتی سازی و خرید و فروش کشتی و کشتیرانی داخلی یا خارجی و معاملات راجع به آنها:.....	۳۹
معاملات تجارت تبعی:.....	۴۰
۱- کلیه معاملات بین تاجر و کسبه و صرافان و بانکها:.....	۴۰
۲- کلیه معاملاتی که تاجر با غیر تاجر برای حوائج تجارتي خود می نماید:.....	۴۱
۳- کلیه معاملاتی که کارکنان یا خدومه تاجر برای امور تجارتي تاجر انجام می دهند:.....	۴۱
۴- کلیه معاملات شرکت های تجارتي:.....	۴۱
معاملات غیر منقول:.....	۴۲
بازرگان و تکالیف و حقوق او:.....	۴۳
دفاتر تجارتي:.....	۴۳
دفاتر تاجر.....	۴۴

۴۵	دفتر روزنامه :
۴۵	دفتر کل :
۴۵	دفتر دارایی :
۴۶	دفتر کپیه :
۴۶	ضوابط راجع به دفاتر تجاری :
۴۷	ثبت دفتر تجاری :
۴۸	آثار تخلف از مقررات دفاتر تجاری :
۴۹	اعتبار دفاتر تجاری :
۵۰	ثبت فعالیت یا شرکت تجاری :
۵۲	نام تجاری :
۵۳	علامت تجاری :
۵۶	رسیدگی :
۵۶	تصدیق :
۵۶	اعتراض :
۵۸	انتقال :
۵۸	تغییرات :
۵۸	مقررات جزایی :
۵۹	انحصار استفاده از اختراع :
۶۰	اختراعات قابل انحصار :
۶۱	اختراعات غیر قابل انحصار :
۶۱	ثبت اختراع :
۶۲	مدت :
۶۲	شرایط انحصاری بودن اختراع :
۶۳	اعتراض :
۶۳	انتقال :
۶۴	اتحادیه بین‌المللی معروف پاریس :
۶۴	مقررات مربوط به قائم مقام تجاری :
۶۴	وظایف و اختیار قائم مقام تجاری :
۶۵	تعیین و عزل قائم مقام تجاری :
۶۶	شخصیت حقوقی و آثار آن :

۶۶	.....شخصیت حقوقی:
۶۶	.....تعریف شخصیت حقوقی:
۶۷	.....شخص حقوقی:
۶۷	.....اهلیت مدنی و شخصیت حقوقی:
۶۸	.....انواع شخص حقوقی:

۶۹ فصل دوم- شرکت

۷۱	.....تعریف شرکت از نظر حقوق مدنی
۷۱	.....تعریف تجاری شرکت
۷۱	.....تقسیم شرکتها
۷۱	.....فرق بین اشاعه و شرکت:
۷۲	.....فرق بین شرکت تجاری و شرکت حقوقی
۷۲	.....شرایط اساسی تشکیل شرکت تجاری
۷۳	.....شخصیت حقوقی
۷۳	.....شخصیت های حقوقی به سه دسته تقسیم می شوند:
۷۳	.....اقامتگاه و تابعیت شخص حقوقی
۷۳	.....تابعیت شرکت
۷۴	.....اقسام شرکتها
۷۴	.....شرکت سهامی:
۷۴	.....شرکت با مسئولیت محدود:
۷۵	.....شرکت تضامنی:
۷۵	.....شرکت نسبی:
۷۵	.....شرکت های مختلط:
۷۵	.....شرکت مختلط سهامی:
۷۵	.....شرکت مختلط غیر سهامی:
۷۶	.....خصوصیات شرکتهای سهامی:
۷۶	.....۱- تجارتي بودن عملیات شرکتهای سهامی:
۷۶	.....۲- میزان سرمایه:
۷۶	.....۳- عده شرکا:
۷۷	.....تشکیل شرکت سهامی عام:

۷۷	اقداماتی که برای ایجاد شرکت سهامی عام ضروری است:
۷۸	وظائف مجمع عمومی مؤسس
۷۸	اساسنامه و شرایط مندرج در آن:
۸۰	انواع سهام
۸۰	تبدیل سهام:
۸۱	صلاحیت مجمع عمومی عادی:
۸۱	نحوه تشکیل مجمع عمومی فوق العاده:
۸۱	صلاحیت مجمع عمومی فوق العاده:
۸۱	صلاحیت و شرایط شرکت:
۸۲	اختیارات و وظایف مدیران:
۸۲	مسئولیت مدیران:
۸۳	مسئولیت کیفری:
۸۳	مسئولیت اشتراکی:
۸۳	اقدامات و اعمالی که برای مدیران مسئولیت دارد:
۸۴	بازرس و چگونگی انتخاب آن در شرکتهای سهامی:
۸۴	وظایف بازرسان:
۸۴	موارد انحلال شرکت سهامی:
۸۵	مدیران تصفیه:
۸۵	شرکت با مسئولیت محدود:
۸۵	شرایط تشکیل شرکت با مسئولیت محدود:
۸۵	سرمایه
۸۵	خصوصیات سرمایه در شرکت با مسئولیت محدود:
۸۶	ویژگیهای سهم الشرکه در شرکتهای با مسئولیت محدود:
۸۶	مدیران در شرکت با مسئولیت محدود:
۸۶	موارد انحلال شرکت با مسئولیت محدود:
۸۷	نحوه تقسیم سود و زیان در شرکت با مسئولیت محدود:
۸۷	شرکت تضامنی:
۸۷	طریقه تشکیل شرکت تضامنی:
۸۷	نحوه اداره شرکت تضامنی:
۸۸	نحوه تقسیم سود و زیان در شرکت تضامنی:

۸۸	در چه مواردی تغییر شریک شرکت به وجود می آید (در شرکت تضامنی):
۸۸	فسخ و انحلال شرکت تضامنی:
۸۸	در چه مواردی می شود از حق فسخ استفاده کرد:
۸۹	شرکت تضامنی در موارد ذیل منحل می گردد:
۸۹	شرکت نسبی:
۸۹	مشخصات اختصاصی شرکت نسبی:
۸۹	شرکتهای مختلط:
۸۹	شرکت مختلط غیر سهامی:
۹۰	حقوق و تعهدات شرکاء ضامن در شرکتهای مختلط غیر سهامی:
۹۰	حقوق و تعهدات شرکای با مسئولیت محدود در شرکت مختلط غیر سهامی:
۹۰	شرکت مختلط سهامی:
۹۰	حقوق و تکالیف شرکای سهامی در شرکت مختلط سهامی:
۹۱	شرکت های تعاونی:
۹۲	جایگاه شرکت های تعاونی در قوانین موضوعه:
۹۳	ارکان تصمیم گیرنده شرکت تعاونی:
۹۳	الف - مجمع عمومی عادی:
۹۳	ب - مجمع عمومی فوق العاده:
۹۴	ادغام انحلال و تصفیه تعاونی:
۹۴	الف - ادغام تعاونی:
۹۴	ب - انحلال و تصفیه تعاونی:
۹۵	مفهوم تعاون:
۹۶	استقلال شرکت های تعاونی:
۹۷	۱- استقلال از جنبه اهداف شرکت ها:
۹۷	۲- استقلال از جنبه مقررات:
۹۸	انواع شرکت های تعاونی:
۹۸	انواع شرکتهای تعاونی به لحاظ عضویت:
۹۸	انواع شرکت های تعاونی به لحاظ نوع فعالیت:
۹۹	تعریف قرارداد:
۹۹	انواع قرارداد:
۱۰۰	شکل اسناد و مدارک قرارداد:

۱۰۱	اهمیت تنظیم قیود و شروط قرارداد بین المللی
۱۰۲	طرفین قرارداد:
۱۰۳	شرایط انعقاد یک قرارداد کامل
۱۰۴	طرفین قرارداد چه کسانی هستند:
۱۰۵	یکی از بخش های مهم هر قرارداد، موضوع آن است
۱۰۶	مدت قرارداد را چگونه تعیین کنید:
۱۰۶	ضمانت نامه در قرارداد:
۱۰۷	* ضمانت نامه شرکت در مناقصه:
۱۰۷	* ضمانت نامه پیش پرداخت:
۱۰۷	* ضمانت نامه حسن انجام کار:
۱۰۸	* ضمانت نامه انجام تعهدات:
۱۰۸	* ضمانت نامه بابت عدم تاخیر تحویل:
۱۰۸	* ضمانت نامه استرداد کسور وجه الضمان:
۱۰۸	حوادث قهری یا غیر مترقبه: (فورس مازور)
۱۱۰	خصایص قراردادهای تجاری
۱۱۱	بخش اول: قواعد کلی قراردادهای تجاری
۱۱۲	مبحث اول - تسریع عملیات تجاری و تأمین اجرای آنها
۱۱۳	الف - انعقاد قرارداد تجاری
۱۱۳	(۱) انعقاد قرارداد تجاری از جهت ماهوی:
۱۱۴	(۲) انعقاد قرارداد از جهت شکلی:
۱۱۴	ب - اجرای قرارداد:
۱۱۶	مبحث دوم - دخالت قانونگذار در عقد قراردادهای تجاری
۱۱۶	الف - محو آزادی قراردادهای تجاری:
۱۱۹	بخش دوم: بین المللی شدن قراردادهای تجاری
۱۱۹	بین المللی شدن قراردادهای تجاری حاصل دو چیز است:
۱۲۳	ویژگی های اصلی دو قرارداد CIF و FOB برای تجارت جهانی کالا
۱۲۴	۱. معرفی
۱۲۴	۲. پیش زمینه تاریخی
۱۲۵	۳. دو قرارداد اصلی
۱۲۸	FOB یا CIF، سوال این است

۱۳۱	۵. نتیجه گیری و خلاصه
۱۳۱	روش پرداخت بین المللی ثمن در تجارت بین الملل
۱۳۱	مقدمه
۱۳۲	انواع روشهای پرداخت ثمن
۱۳۳	۱- پرداخت نقدی یا پیش پرداخت (full advance payment)
۱۳۳	ایرادات روش پیش پرداخت
۱۳۴	۲- پرداخت وعده دار یا حساب مفتوح (open account trade)
۱۳۴	ایرادات روش پرداخت وعده دار
۱۳۵	۳- پرداخت با استفاده از اسناد تجاری یا وصول اسنادی (collection)
۱۳۶	ویژگی های سند تجاری
۱۳۶	برات:
۱۳۶	برات بین المللی
۱۳۶	مزایای اسناد وصولی
۱۳۷	ایرادات روش اسناد وصولی
۱۳۷	۴- پرداخت با استفاده از ضمانت نامه های
۱۳۸	مفاد مشترک ضمانت نامه های بانکی
۱۳۸	شیوه های متداول پرداخت در ضمانت نامه بانکی
۱۳۹	قواعد حاکم بر ضمانت نامه بانکی
۱۳۹	۵- پرداخت با استفاده از اعتبارات اسنادی (documentary credit, letter of credit)
۱۴۱	انواع اعتبارات اسنادی
۱۴۲	اعتبار اسنادی تأیید شده و تأیید نشده
۱۴۲	اعتبار اسنادی تضمینی یا تجاری
۱۴۳	اعتبار اسنادی قابل برگشت و غیر قابل برگشت
۱۴۳	اعتبار اسنادی قابل انتقال و غیر قابل انتقال
۱۴۳	اصول حاکم بر اعتبار اسنادی
۱۴۳	۱- استقلال از قرارداد پایه:
۱۴۴	۲- اصل انطباق اسناد:
۱۴۴	مزایای اعتبارات اسنادی
۱۴۵	ایرادات اعتبارات اسنادی
۱۴۶	نتیجه گیری

۱۴۷	فصل سوم اسناد تجاری
۱۴۹	اسناد تجاری
۱۴۹	جایگاه اسناد تجاری
۱۵۰	دیگر خصوصیات مشترک برات، سفته و چک:
۱۵۱	برات:
۱۵۱	شرایط اساسی برات:
۱۵۲	مسائل مربوط به برات:
۱۵۳	بعد از اینکه برات قبول شد از نظر حقوقی چه آثاری به دنبال دارد؟
۱۵۳	آیا شخص ثالثی می تواند وجه برات را بپردازد؟
۱۵۳	منظور از نکول چیست و چه آثاری دارد؟
۱۵۳	مسئولیت در برات:
۱۵۴	مسئولیت تضامنی:
۱۵۴	ضمانت از مسئولین برات:
۱۵۴	حقوق و وظایف دارنده برات:
۱۵۵	سفته:
۱۵۵	مندرجات قانونی سفته:
۱۵۵	مشترکات سفته و برات:
۱۵۵	چک:
۱۵۶	تفاوت چک با سفته و برات:
۱۵۶	فواید استفاده از چک:
۱۵۷	مزایای استفاده از اسناد تجاری (برات، سفته، چک):
۱۵۸	مندرجات قانونی چک:
۱۵۸	وظایف دارنده چک:
۱۵۸	چک بی محل:
۱۵۹	مجازات چک بی محل:
۱۵۹	نحوه وصول مبلغ چک:
۱۵۹	سند در وجه حامل:

۱۶۱	فصل چهارم- ورشکستگی تاجر
۱۶۳	شرایط ورشکستگی
۱۶۴	اقسام ورشکستگی
۱۶۴	آثار و نتایج حکم ورشکستگی
۱۶۵	اعلام ورشکستگی
۱۶۵	اثر حکم ورشکستگی نسبت به طلبکاران ورشکسته
۱۶۵	اثر حکم ورشکستگی نسبت به اشخاصی که مالی از آنها نزد ورشکسته به امانت است
۱۶۶	اثر حکم ورشکستگی در معاملات ورشکسته
۱۶۶	ورشکستگی به تقصیر و تقلب
۱۶۷	منابع

www.ketab.ir

مقدمه

حقوق بازگانی یکی از دروس مهم در دانشگاه‌ها محسوب می‌شود. اشخاص در جامعه با مبادلات مالی که دارند می‌بایستی از قوانین تجاری آگاه باشند و در راستای آگاه‌سازی و تفهیم قوانین کتاب حاضر تدوین گردید. این کتاب حقوق تاجر و شرکتهای تجاری و اسناد تجاری و در انتهای به ورشکستگی تاجر می‌پردازد. همان طور که برای دانشجویان حقوق، حقوق تجارت از دروس مهم در آزمون‌های وکالت و قضاوت محسوب می‌شود برای سایر رشته‌های به اقتضای رشته تحصیلی کتابی تهیه گردید که ضمن اینکه جامع حداکثر اطلاعات لازم باشد حتی‌الامکان در آن از مباحث طولانی و جلد‌های حقوقی پرهیز گردد. به عبارت دیگر برای این گروه‌ها باید بیشتر به ارائه حداکثر مقررات قانونی - از نظر کمی - با حداقل تحلیل و تجزیه، در حدود تفهیم مقررات مزبور، تهیه گردد و مطالعه جنبه عمیق این رشته از حقوق به حقوق‌دانان حرفه‌ای واگذار گردد.

قدر مسلم است که کتاب حاضر دارای کاستی‌ها و معایب فراوانی است. بنابراین نویسنده انتقادات و نظرات ارشادی صاحبان اندیشه و قلم را به دیده منت می‌پذیرد و امید آن دارد که از انتقادات و نظرات ارشادی آن عزیزان محروم نماند.

احسان بهلوانی فرد

دکتری حقوق بین‌الملل قسم

مدرس دانشگاه

اردیبهشت ۱۳۹۴